

นิพนธ์ต้นฉบับ

Original Article

การศึกษารูปแบบการนิเทศงานผสมผสานงานควบคุมโรคติดต่อ ของสำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต 2 สระบุรี

Assessment of a Model of Integrated Supervision on Communicable Disease Control of the Office of Cummunicable Disease Control Region 2, Saraburi

สุจิตรา อังคศรีทองกุล สศ.บ.(สาธารณสุขศาสตร์)
วรภรณ์ อึ้งพานิชย์ สศ.บ.(สาธารณสุขศาสตร์)
สำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต 2 สระบุรี

Sujitra Ungkasrithongkul B.P.H.

Varaporn Uengpanich B.P.H.

Office of Cummunicable Disease Control Region 2, Saraburi

บทคัดย่อ

สำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต 2 สระบุรี ได้ทำการศึกษาและประเมินผลรูปแบบการนิเทศงานผสมผสานงานควบคุมโรคติดต่อ รอบที่ 1 ปีงบประมาณ 2537 ซึ่งได้ทดลองดำเนินการในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสิงห์บุรี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมในการนิเทศงาน โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงานคือ (1) การบริหารจัดการโครงการ (2) การเตรียมความพร้อมของทีมนิเทศ (3) การกำหนดรูปแบบการนิเทศงาน และ (4) การประเมินผลโครงการ

จากการดำเนินการตามหลักการดังกล่าวข้างต้น พบว่ารูปแบบการนิเทศงานครั้งนี้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้และเป็นประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ดำเนินการในจังหวัดอื่นได้เป็นที่ยอมรับของจังหวัด โดยนิเทศในรูปแบบ คปสอ. เน้นการประสานงานและการวิเคราะห์สภาพปัญหาเป็นหลัก เพื่อนำแนวทางการปฏิบัติในด้านนโยบายและวิชาการในการควบคุมป้องกันโรคติดต่อไปสู่ผู้ปฏิบัติของจังหวัดได้ครอบคลุมครบถ้วนทุกหน่วยงานในทุกระดับ ในระยะเวลาที่เหมาะสม

Abstract

Office of Communicable Disease Control Region 2, Saraburi, has proposed a model of integrated supervision on communicable disease control and implemented in Singhaburi province for the first round of fiscal year 1993. The objective is to develop an appropriated supervision model. An assessment has been performed during implementation. The results showed that this model achieved the objective, accepted and appreciated by the Provincial Health staffs and applicable to operate in other provinces.

The target of supervision is District Health Co-ordination Committee and emphasize on inter-organization co-ordination and problem analysis based on policy and distribute technical informations to every level of provincial health personnel within proper duration.

บทนำ

การนิเทศงาน (Supervision)⁽¹⁾ เป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งในกระบวนการบริหารงาน ซึ่งเป็นกิจกรรมหรือกระบวนการ⁽²⁾ แนะนำ สังเกตการณ์ ชี้แนะกระตุ้น ติดตาม แก้ไข และส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศ สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต 2 สระบุรี⁽³⁾ เป็นหน่วยงานวิชาการในส่วนภูมิภาคมีหน้าที่สนับสนุนวิชาการและสนับสนุนการจัดบริการให้แก่หน่วยงานในสังกัดของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขโดยเฉพาะจังหวัดในเขตรับผิดชอบ เพื่อดำเนินงานควบคุมป้องกันโรคติดต่อ จึงจำเป็นต้องใช้กิจกรรมการนิเทศงานเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่ง เพื่อทำให้งานควบคุมโรคติดต่อ บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

ดังนั้นการนิเทศงานจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยการวางแผนที่ดี⁽⁴⁾ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการแก้ปัญหา ที่เน้นลักษณะของกระบวนการให้คำปรึกษาและแนะนำ และนอกจากการวางแผนที่ดีแล้ว การดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ⁽⁵⁾ จะต้องมีศิลปะในการนิเทศงานด้วย โดยผู้นิเทศจะต้องโน้มน้าวจิตใจผู้รับการนิเทศ ให้เกิดการจูงใจสนใจ และร่วมมือปฏิบัติงานให้มากที่สุด ทั้งปริมาณและคุณภาพเท่าที่จะทำได้

ปัจจุบันรูปแบบการนิเทศงานของกรมควบคุมโรคติดต่อยังไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนซึ่งจะนำไปปฏิบัติได้ ดังนั้น การประเมินผลจึงเป็นกิจกรรมที่ต้องกระทำ

ควบคู่ไปกับการนิเทศงาน เพื่อให้แน่ใจว่าขบวนการนิเทศงานที่ทำสืบเนื่องกันไปในนั้นได้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้ เพื่อนำผลการประเมินมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจวางแผน ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาารูปแบบการนิเทศงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป⁽⁶⁾

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิจัยรูปแบบและวิธีการดำเนินการนิเทศงานผสมผสานงานควบคุมโรคติดต่อของสำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต 2 สระบุรี ที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในจังหวัดอื่นๆได้

วิธีดำเนินการ

สำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต 2 สระบุรี ได้จัดทำรูปแบบและประเมินผลการนิเทศงานผสมผสานงานควบคุมโรคติดต่อ ในรอบแรกปีงบประมาณ 2537 ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสิงห์บุรี โดยยึดหลักการปฏิบัติตามคู่มือการนิเทศงานของกรมควบคุมโรคติดต่อ ปี 2535 มาประยุกต์ใช้ โดยผสมผสานกับหลักการวิเคราะห์ผลการนิเทศงานของสำนักงานควบคุมโรคติดต่อ เขต 2 สระบุรี ในปี 2536 และการวิเคราะห์สภาพปัญหาประกอบในการจัดทำแผนให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาการเกิดโรค ความเป็นไปได้และตามการร้องขอของจังหวัด โดยได้ทดลองใช้และดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การบริหารโครงการ

1.1 การจัดทำแผน โดยการประชุมฝ่ายและศูนย์วิชาการที่เกี่ยวข้องของสำนักงานควบคุมโรค

ติดต่อเขต 2 สระบุรี เพื่อกำหนดรูปแบบและแนวทางการนิเทศ โดยยึดหลักการดังกล่าวข้างต้น

1.2 จัดทีมประสานแผนการนิเทศงาน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต 2 สระบุรี หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมปฏิบัติการและนิเทศงาน และผู้ประสานงานจังหวัดสิงห์บุรีของสำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต 2 สระบุรี เสนอแนวทางการนิเทศงานประจำปีงบประมาณ 2537 แก่นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดและผู้รับผิดชอบ เพื่อหารือและปรับแผนให้สอดคล้องกับแผนนิเทศงานของจังหวัด

1.3 จัดทำแผนตามแนวทางการประสานแผนให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสิงห์บุรี กรมควบคุมโรคติดต่อ สำนักตรวจราชการกระทรวง กอ และศูนย์วิชาการที่เกี่ยวข้องทราบ

2. การเตรียมความพร้อมของทีมนิเทศ

2.1 ประชุมฝ่ายและศูนย์วิชาการ รับทราบนโยบาย และแนวทางปฏิบัติ และกำหนดขั้นตอนการนิเทศและผู้รับผิดชอบ

2.2 แต่งตั้งผู้นิเทศงานของสำนักงานควบคุมโรคติดต่อ เขต 2 สระบุรี

2.3 จัดเตรียมเครื่องมือในการนิเทศงาน ได้แก่ เอกสารวิชาการและเอกสารอัดสำเนา แผ่นใส และแบบประเมิน

3. การกำหนดรูปแบบการนิเทศงาน

3.1 ทีมนิเทศงานผสมผสานงานควบคุมโรคติดต่อประกอบด้วย

- ผู้อำนวยการสำนักงานควบคุมโรคติดต่อ เขต 2 สระบุรี (หัวหน้าทีม นิเทศงานเฉพาะวันแรกที่จังหวัด)
- ผู้อำนวยการศูนย์กามโรคและโรคเอดส์เขต 2 สระบุรี

- ผู้อำนวยการศูนย์โรคเขต 2 สระบุรี
- ผู้อำนวยการศูนย์โรคเรื้อนเขต 2 สระบุรี
- ผู้อำนวยการศูนย์โรคติดต่อทั่วไปเขต 2 สระบุรี
- หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมปฏิบัติการและนิเทศงาน (เลขานุการ นิเทศงานเฉพาะวันแรกที่จังหวัด)

3.2 วัตถุประสงค์ของการนิเทศ

- สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างหน่วยงานของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสิงห์บุรี และสำนักงานควบคุมโรคติดต่อ เขต 2 สระบุรี
- รับทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในงานควบคุมโรคติดต่อ
- เพื่อหารูปแบบการนิเทศงานที่เหมาะสมโดยการประเมินผลรูปแบบการนิเทศงาน มาประกอบการพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

3.3 กระบวนการนิเทศ

จัดทีมนิเทศงาน ในลักษณะทีมผสมผสานงานควบคุมโรคติดต่อ กำหนดนิเทศงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสิงห์บุรีรอบแรกปีงบประมาณ 2537 นิเทศงาน 6 วัน ให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานของจังหวัดในรูปแบบนิเทศงาน คปสอ. โดยจัดทีมนิเทศงานตามข้อ 3.1 ดังนี้

วันแรก

- พบนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ประชุมผู้บริหารระดับจังหวัดและอำเภอ และฝ่ายที่เกี่ยวข้องของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสิงห์บุรี
- บรรยายวิชาการและเทคโนโลยีใหม่ๆ ในงานควบคุมโรคติดต่อ
- แผนงานโครงการที่เน้นและการสนับสนุน
- การสอบสวนโรคและการเฝ้าระวังโรค
- การป้องกันและควบคุมโรค

- รับทราบปัญหา ให้ข้อเสนอแนะและร่วมแก้ปัญหาและแนวทางปฏิบัติร่วมกับจังหวัด

วันที่ 2-6 - นิเทศงานในระดับ คปสอ. วันละ 1 แห่ง ยกเว้นวันที่ 6 รวม 2 คปสอ. ที่อยู่ใกล้กัน ที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ หรือโรงพยาบาลชุมชนตามที่จังหวัดจัดสถานที่ให้ทีมนิเทศเฉพาะผู้อำนวยการศูนย์วิชาการ 4 ศูนย์ โดยมีกระบวนการนิเทศงานเช่นเดียวกับวันแรกและการนิเทศงานแต่ละ คปสอ. มีหัวหน้าฝ่ายควบคุมโรคติดต่อและนักวิชาการของจังหวัดร่วมทีม นิเทศงานทุกครั้ง เพื่อรับทราบปัญหาและแก้ไขในทางบริหาร จัดการของจังหวัด และรับทราบข้อเสนอแนะของสำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต 2 สระบุรี ในแต่ละ คปสอ. ที่รับการนิเทศ

3.4 กิจกรรมที่นิเทศ

วันแรก

ผู้อำนวยการสำนักงานควบคุมโรคติดต่อ บรรยาย สรุป

- รูปแบบและแนวทางการนิเทศงานของสำนักงานควบคุมโรคติดต่อ เขต 2 สระบุรี
- นโยบายแผนงานและโครงการที่เน้น ในงานควบคุมโรคติดต่อ ปี 2537
- Mid Decade Goal ในงานควบคุมโรคติดต่อ

ผู้อำนวยการศูนย์กามโรคและโรคเอดส์ บรรยายเรื่อง:

งานควบคุมกามโรค

- การดำเนินงานควบคุมกามโรคตามกิจกรรมหลักและงานที่เน้นในปี 2537
- การกำหนดเป้าหมายและการประเมินผล
- การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวางแผนและการเฝ้าระวังโรค

งานควบคุมโรคเอดส์

งานควบคุมโรคเอดส์

- นโยบายและแนวทางการดำเนินงานในปี 2537
- การจัดทำแผนและการประเมินผล
- การเฝ้าระวังโรค
- ความก้าวหน้าของวัคซีนโรคเอดส์
- การขอสนับสนุนยาต้านไวรัสเอดส์
- การสนับสนุนจังหวัด

ผู้อำนวยการศูนย์วัณโรค บรรยายเรื่อง:

งานควบคุมวัณโรค และงาน ARIC

- แผนการดำเนินงานที่เน้นในปี 2537
- การค้นหาผู้ป่วยวัณโรค
- ความสัมพันธ์ระหว่างวัณโรคและโรคเอดส์
- การจัดทำทะเบียนกลางระดับจังหวัดและสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ
- การประเมินผล
- การสนับสนุนจังหวัด

ผู้อำนวยการศูนย์โรคเรื้อน บรรยายเรื่อง;

งานควบคุมโรคเรื้อน

- แผนการดำเนินงานที่เน้นในปี 2537
- การดำเนินการพื้นที่ปลอดปัญหาในโรคเรื้อน
- การฟื้นฟูสภาพและการสงเคราะห์ผู้ป่วย
- การประเมินผล
- การสนับสนุนจังหวัด

ผู้อำนวยการศูนย์โรคติดต่อทั่วไป บรรยายเรื่อง:

งานควบคุมโรคติดต่อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน

- แผนการดำเนินงานที่เน้นในปี 2537
- การเฝ้าระวังโรค AFP
- แนวทางดำเนินงาน Mopping up
- การสอบสวน ป้องกันและควบคุมโรค
- การประเมินผล

- การสนับสนุนจังหวัด
- งานควบคุมโรคติดต่อทางอาหารและน้ำ
- การเร่งรัดงาน ORT Corner
- การกระจาย ORS
- การเฝ้าระวังและควบคุมโรค
- การประเมินผล
- การสนับสนุนจังหวัด
- งานควบคุมโรคติดต่อที่นำโดยแมลง
- แผนการดำเนินงานที่เน้นในปี 2537
- การแบ่งพื้นที่ในการให้การสนับสนุนทรายอะเบท
- การควบคุมและป้องกันโรค
- การสนับสนุนจังหวัด
- งานควบคุมโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน
- การดำเนินงานในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
- การประสานแผน
- การบริหารคลังวัคซีน
- การสนับสนุนจังหวัด
- งานควบคุมโรคหนองพยาธิ
- แผนการดำเนินงานในปี 2537
- การดำเนินงานโครงการพยาธิใบไม้ตับ
- การประเมินผล
- การสนับสนุนจังหวัด

หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมปฏิบัติการและนิเทศงาน เป็นเลขานุการช่วยนิเทศงานควบคุมโรคเอดส์ และรับผิดชอบแผนงานโครงการนิเทศงาน

3.5 ผู้รับการนิเทศ

วันแรก ประกอบด้วย

- หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างานโรคติดต่อและเจ้าหน้าที่ฝ่ายโรคติดต่อ
- หัวหน้าฝ่ายแผนงานและหัวหน้างานระบาด

- หัวหน้าฝ่ายสุขภาพป้องกันโรค
- หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ
- หัวหน้าฝ่ายสุขศึกษา
- แพทย์โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชนที่มีหน่วยกวมโรคและโรคเอดส์ และคลินิกผิวหนังโรค
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายเวชกรรมสังคม(รับผิดชอบงานควบคุมโรคติดต่อ)
- หัวหน้างานโรคเอดส์และกวมโรคจังหวัด
- เทศบาล (เจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานสาธารณสุข)
- สาธารณสุขอำเภอและนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง

วันที่ 2-6

ผู้รับการนิเทศในรูปคปสอ.ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลชุมชน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอและสถานีอนามัย โดยในแต่ละ 1 สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ รวมทั้งสถานีอนามัย ในเขตรับผิดชอบด้วย ซึ่งให้หัวหน้าสถานีอนามัยและเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยแต่ละแห่งเข้ารับการนิเทศและมีเจ้าหน้าที่ดูแลสถานีอนามัย 1 คน สำหรับโรงพยาบาลชุมชนจะเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมและสุขภาพป้องกันโรคในระดับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ประกอบด้วยนักวิชาการและเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานควบคุมโรคติดต่อสาธารณสุขอำเภอและผู้ช่วยร่วมรับฟังการนิเทศงานด้วย

3.6 ระยะเวลาการนิเทศงาน ตั้งแต่วันที่ 3-7 และ 10 มกราคม 2537 รวม 6 วันทำการ

3.7 การสรุปผลงาน ผู้นิเทศจะทำการสรุปผลการนิเทศงานในแต่ละวันเป็นลายลักษณ์อักษร ให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กรมควบคุมโรคติดต่อ กองและศูนย์วิชาการที่เกี่ยวข้องทราบ

4. การประเมินผลโครงการ ประเมินโดย

1. โดยการทบทวนแผนงานโครงการแบบภายใน Internal programme review โดยจะครอบคลุมข่ายงานของแผนการนิเทศงานผสมผสานงานควบคุมโรคติดต่อ รอบแรก ปีงบประมาณ 2537 ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งครอบคลุมวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดในแผน

2. ประเมินจากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศงาน

ผลการดำเนินงาน

1. สำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต 2 สระบุรี สามารถนิเทศงานผสมผสานงานควบคุมโรคติดต่อของสำนักงานสาธารณสุข จังหวัดสิงห์บุรี ในรอบแรก ปีงบประมาณ 2537 ได้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย ในรูปแบบ คปสอ. ครบ 6 แห่ง ในทุกระดับของหน่วยงานสาธารณสุขของจังหวัด ภายในระยะเวลา 6 วัน ทำการ ตามวัตถุประสงค์เป้าหมายและขั้นตอนดำเนินการซึ่งได้กำหนดในแผนได้ครบถ้วน โดยเฉพาะสามารถนำนโยบายของกรมควบคุมโรคติดต่อตามแผนงานโครงการต่างๆ ในด้านวิชาการในการดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อถ่ายทอดให้ผู้ปฏิบัติของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสิงห์บุรีได้ครบถ้วน และเป็นรูปแบบเดียวกันภายในงวดแรกของปีงบประมาณ 2537 นอกจากนี้ ยังได้รับความสนใจจากท่านนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสิงห์บุรีในการติดตามสังเกตการณ์การนิเทศงานใน คปสอ. ทุกอำเภอซึ่งไม่ได้กำหนดไว้ในแผน ทั้งนี้ เป็นผลจากการประสานงานที่ดีโดยได้ร่วมกันพิจารณากลวิธีในการนิเทศและวิเคราะห์สภาพปัญหา ก่อนการจัดทำแผนและถือหลักการความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ปัญหาในด้านวิชาการและตามการร้อง

ขอของจังหวัด ซึ่งจังหวัดได้รับผลประโยชน์เป็นประการสำคัญ

2. ความเห็นของผู้รับการนิเทศ

2.1 ได้ทำการประเมินข้อคิดเห็นจากผู้รับการนิเทศงาน ได้แก่ แพทย์ หัวหน้าฝ่ายของจังหวัด สาธารณสุขอำเภอ นักวิชาการ พยาบาล หัวหน้าสถานีอนามัย เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย ซึ่งได้ปฏิบัติงานในฝ่ายเวชกรรมสังคมของโรงพยาบาลทั่วไป คลินิกمامโรคและโรคเอดส์ ในโรงพยาบาลชุมชน คลินิกวัณโรคในโรงพยาบาลชุมชน กองอนามัยและสิ่งแวดล้อมของเทศบาล สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และสถานีอนามัย จากการแจกแบบประเมินความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศงาน จำนวน 191 คน ได้รับแบบประเมินคืน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 77.49 ผู้รับการนิเทศเป็นหญิง (60.14%) และชาย(39.86%) ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 20 - 29 ปี (ร้อยละ 45.95) การศึกษาจบประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา ร้อยละ 77.70 และส่วนใหญ่เป็นผู้ปฏิบัติงานในระดับตำบล ซึ่งมีระยะเวลาปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี ตามตารางที่ 1 - 5

2.2 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศงานจากการบรรยาย อภิปรายและข้อเสนอแนะพบว่า ผู้รับการนิเทศงานได้รับประโยชน์ ในการนำไปใช้งานมาก การนำเสนอของผู้นิเทศอยู่ในเกณฑ์ดีและประโยชน์คุณภาพของเอกสารประกอบการบรรยายอยู่ในเกณฑ์ดีเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 64.87, ร้อยละ 63.15 และร้อยละ 64.19 ตามลำดับ และมีเพียงร้อยละ 2.70 ที่ได้รับประโยชน์และนำไปใช้งานน้อย โดยให้ข้อเสนอแนะเรื่องเพิ่มเอกสารประกอบการบรรยายในทุกกลุ่มงาน ตามตารางที่ 6

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้รับการนิเทศงาน
 มสมมสถานงานควบคุมโรคติดต่อ รอบที่ 1
 ปีงบประมาณ 2537 ของสำนักงาน
 สาธารณสุขจังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตาม
 สถานที่ปฏิบัติงาน

สถานที่ปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
สถานีอนามัย	98	66.22
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	26	17.56
รพช./รพท./รพศ.	18	12.16
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	5	3.38
เทศบาล	1	0.68
รวม	148	100.00

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้รับการนิเทศ
 จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด

คุณวุฒิการศึกษาสูงสุด	จำนวน	ร้อยละ
ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา	115	77.70
ปริญญาตรี	32	21.62
ปริญญาโท	1	0.68
รวม	148	100.00

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้รับการนิเทศ
 จำแนกตามกลุ่มอายุ

อายุ (ปี)	จำนวน	ร้อยละ
20 - 29	68	45.95
30 - 39	44	29.73
40 - 49	19	12.84
50 ขึ้นไป	17	11.48
รวม	148	100.00

ตารางที่ 4 ร้อยละของผู้รับการนิเทศ จำแนกตาม
 ตำแหน่งหน้าที่ของผู้รับการนิเทศ

ตำแหน่งหน้าที่ของผู้รับการนิเทศ	จำนวน	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย	106	71.62
หัวหน้าสถานีอนามัย	22	14.87
นักวิชาการ	7	4.73
หัวหน้าหน่วยงานในระดับอำเภอ	6	4.05
พยาบาล	6	4.05
หัวหน้าฝ่ายของจังหวัด	1	0.68
หัวหน้าหน่วยงานระดับจังหวัด	0	0.00
รวม	148	100.00

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้รับการนิเทศ จำแนกตามระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน

ระยะเวลาปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10 ปี	73	49.32
10 - 19 ปี	44	29.73
20 - 29 ปี	19	12.84
30 ปีขึ้นไป	12	8.11
รวม	148	100.00

ตารางที่ ๖ ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับงานนิเทศงานจากการบรรยาย อภิปรายและข้อเสนอแนะในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับ และการนำไปใช้งาน การนำเสนอของผู้นิเทศ และประโยชน์และคุณภาพของเอกสารประกอบการบรรยาย

ระดับความคิดเห็น	ประโยชน์ที่ได้รับและ การนำไปใช้งาน		การนำเสนอของ ผู้นิเทศ		ประโยชน์และคุณภาพของ เอกสารประกอบการบรรยาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด, ดีที่สุด	28	18.92	19	12.84	17	11.49
มาก, ดี	96	64.87	94	63.51	95	64.19
ปานกลาง	20	13.51	32	21.62	33	22.30
น้อย, ควรปรับปรุง	4	2.70	3	2.03	2	1.35
น้อยที่สุด, ควรปรับปรุงมากที่สุด	0	0.00	0	0.00	1	0.67
รวม	148	100.00	148	100.00	148	100.00

2.3 สำหรับข้อคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศงาน ผู้รับการนิเทศงานให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการนิเทศงานครั้งนี้ ในเรื่องเกี่ยวกับสถานที่จัดประชุม ช่วงเวลาการนิเทศ และรูปแบบการนิเทศ ส่วนใหญ่

ให้ความคิดเห็นที่เหมาะสมดี และที่แสดงความคิดเห็นไม่เหมาะสม ขอให้เพิ่มเวลาในการนิเทศ 32 คน (ร้อยละ 21.62) ตามตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ข้อคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศงานของผู้รับการนิเทศ ในเรื่องสถานที่จัดประชุม ช่วงเวลาการนิเทศ และรูปแบบการนิเทศ

ความคิดเห็น	การปรึกษาประชุม		ช่วงเวลาการนิเทศ		รูปแบบการนิเทศ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เหมาะสม	128	86.49	116	78.38	142	95.95
ไม่เหมาะสม	20	13.51	32	21.62	6	4.05
รวม	148	100.00	148	100.00	148	100.00

วิจารณ์และข้อเสนอแนะ

ผลจากการจัดรูปแบบการนิเทศครั้งนี้ ได้รับความพึงพอใจ ทั้งผู้บริหารของจังหวัด ผู้บริหารระดับอำเภอ และระดับผู้ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะได้รับแนวทางการปฏิบัติในงานควบคุมและป้องกันโรคติดต่อตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ ผู้นิเทศได้รับทราบปัญหา และให้ข้อเสนอแนะได้ถูกต้อง รูปแบบการนิเทศงานเป็นที่ยอมรับ สามารถนิเทศงานได้ครอบคลุมครบถ้วนในหน่วยงานของจังหวัดในทุกระดับ ในระยะเวลาที่เหมาะสม จากการแสดงความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ ยังมีข้อคิดเห็นที่ควรปรับปรุงอยู่บ้างเล็กน้อย แบบสอบถามไม่ได้ส่งคืนร้อยละ 22.51 และพบว่าแพทย์ไม่ได้ตอบแบบสอบถามคืนในครั้งนี้ด้วย ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงรูปแบบการ

นิเทศงาน และเตรียมความพร้อมในส่วนขาดของผู้บริหาร การนิเทศงานจะเป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ เป็นที่ยอมรับได้ก็ด้วยผู้บริหารของจังหวัด เห็นความสำคัญศูนย์วิชาการของสำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขตทุกศูนย์ยึดหลักการนิเทศงานเป็นหัวใจสำคัญในการถ่ายทอดนโยบาย เทคนิควิชาการต่างๆ ผู้ปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

สรุป

การศึกษารูปแบบการนิเทศงานในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการนำไปวางแผนการนิเทศงานที่เหมาะสมและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในจังหวัดอื่น ๆ ได้ ซึ่งต้องคำนึงถึงแนวทางการปฏิบัติในแผนอย่างชัดเจน อาศัยการวางแผนที่ดี การประสานงานในระดับผู้บริหาร

ความพร้อมและการยอมรับของจังหวัดและที่สำคัญผู้บริหารของจังหวัดและ สำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขตเห็นความสำคัญของการนิเทศงานให้ความร่วมมือซึ่งอาศัยการวิเคราะห์สภาพปัญหาการเกิดโรคเป็นหลักในการนำเสนอในการประสานแผนและควรนิเทศงานในรูป คปสอ. เพื่อให้ครอบคลุมครบถ้วนทุกหน่วยงานของจังหวัดโดยใช้เวลาที่เหมาะสมและความเป็นไปได้ในการจัดทำแผน

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณนายแพทย์สมเจษฎ์ ไกรโรจนา-

นันท์ ผู้อำนวยการสำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต 2 สระบุรี ที่ได้ให้คำแนะนำและแนวคิดในการดำเนินงาน ขอขอบพระคุณนายแพทย์รัตนชัย จุลเนตร นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสิงห์บุรี นางปราณี วงศ์ชวลิต นางอังคณา เทพวิทักษ์กิจ ศูนย์กามโรคและโรคเอดส์เขต 2 สระบุรี ที่ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและผู้อำนวยการศูนย์วิชาการของสำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต 2 สระบุรีรวมถึงเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในการดำเนินงานตามแผนงานโครงการเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

1. อัมพล จินดาวัดฒน, ปรียามาศ จีรวิตัลย์. วิเคราะห์การนิเทศงานของกรมควบคุมโรคติดต่อ ปีงบประมาณ 2535. (เอกสารอัดสำเนา).
2. กระทรวงสาธารณสุข. เอกสารการนิเทศงานสาธารณสุขกระทรวงสาธารณสุขพ.ศ.2520. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักข่าวพาณิชย์, 2521.
3. สุจิตรา อังคศรีทองกุล, วราภรณ์ อึ้งพาณิชย์, อังคณา เทพวิทักษ์กิจ. วิเคราะห์การนิเทศงานของสำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต 2 สระบุรี. 2536. (เอกสารอัดสำเนา).
4. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศงาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2527.
5. Herzberg F, Mausner B, Snydermann B. The motivation to work, 2nd Ed. New York: John Wiley and Son Inc, 1959.
6. กระทรวงสาธารณสุข. เอกสารการนิเทศงานสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2520, พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักข่าวพาณิชย์, 2523.